

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.7.2010
KOM(2010)398 endelig

**MEDDELELSE FRA EUROPA-KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET,
RÅDET, DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK, DET EUROPÆISKE
ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Tiende rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af
euroområdet**

SEK(2010)942

**MEDDELELSE FRA EUROPA-KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET,
RÅDET, DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK, DET EUROPÆISKE
ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Tiende rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af
euroområdet**

1. INDLEDNING

Siden den sidste udvidelse af euroområdet med Slovakiet den 1. januar 2009 består gruppen af EU-medlemsstater, der benytter den fælles valuta, nu af 16 medlemsstater. Den 13. juli 2010 fastslog Rådet, at Estland opfylder de nødvendige betingelser for indførelse af euroen, hvorfor euroområdet vil blive udvidet til 17 medlemmer den 1. januar 2011.

Estland har mindre end seks måneder til at afslutte sine forberedelser til overgangen. I denne rapport gøres der status over de praktiske forberedelser til overgangen, og den ser nærmere på, hvordan det går med forberedelsen af den informationskampagne, der skal gennemføres i forbindelse med overgangen. Den giver også en kort oversigt over resultaterne af den seneste opinionsundersøgelse vedrørende euroen i otte medlemsstater, der endnu ikke har indført (dvs. eksklusive Sverige, men inklusive Estland).

Det arbejdsdokument, der er knyttet som bilag til denne meddelelse, indeholder nærmere oplysninger om forberedelserne til indførelsen af euroen i andre EU-medlemsstater, der endnu ikke har indført den, og som ikke er omfattet af en opt-out-klausul (dvs. eksklusive Estland, men inklusive Sverige).

2. STATUS OVER FORBEREDELSENE TIL OVERGANGEN I ESTLAND

Estland bliver det femte land i den gruppe af lande, der blev optaget i EU i 2004, der indfører den fælles valuta. Ved optagelsen i EU var de praktiske forberedelser til deltagelsen i euroen allerede gået i gang. Landets første "europlan" blev vedtaget den 1. september 2005. Overgangsdatoen, dvs. den 1. januar 2007, blev senere taget op til ny overvejelse, men forberedelserne fortsatte. Den ottende udgave af "europlanen", ifølge hvilken måldatoen nu hedder den 1. januar 2011, blev vedtaget i april 2010.

2.1. Tilrettelæggelse af overgangen, tilpasning af lovgivningen og forberedelserne inden for den offentlige sektor

De praktiske forberedelser til indførelsen af euroen i Estland koordineres af et nationalt ekspertudvalg under ledelse af finansministeriets generalsekretær. Udvalget har syv underudvalg med repræsentanter for såvel den offentlige som den private sektor. I modsætning til de fleste andre lande i euroområdet har Estland ikke udpeget en "hr./fru Euro", dvs. en person, der under opløbet til indførelsen af euroen arbejder fuldtids med koordineringen af forberedelserne til overgangen, det være sig som hovedkontaktperson for pressen, hvis den har spørgsmål angående overgangen, eller som den person, der i offentlighedens øjne er ansvarlig for overgangsprocessen.

I april 2010 blev der vedtaget en generel lov om indførelsen af euroen, der indeholder de grundlæggende principper for overgangen (f.eks. varigheden af den periode, hvor både den nationale valuta og euroen er i omløb, procedurerne for omveksling af estiske krooner til euro og for, hvordan de tages ud af omløb, reglerne for afrunding af priser, princippet om kontinuitet i aftaler osv.) og en fortegnelse over den lovgivning, der skal tilpasses med henblik på euroens indførelse, og ved samme lejlighed blev der vedtaget ændringer til handelsloven og loven om statsafgifter. Loven om centralbanken (Eesti Pank) blev også ændret og bragt i overensstemmelse med reglerne for Den Europæiske Centralbanks og Det Europæiske Centralbanksystems funktionsmåde.

Med hensyn til de grundlæggende overgangsregler insisterede Kommissionen i sin "henstilling om foranstaltninger til at lette fremtidige overgange til euroen"¹ på, at forretningerne burde forpligtes til udelukkende at give byttepenge i euro straks fra euroens indførelse, medmindre de af praktiske grunde var ude af stand til at gøre det. Dette princip var blevet vedtaget ved alle tidligere overgange, og dets overholdelse var blevet nøje kontrolleret. Det forhindrede "genbrug" af de udskiftede sedler og mønter og gjorde det muligt at tage dem hurtigere ud af omløb og dermed mindske overgangsomkostningerne for de detailhandlende ved at forkorte den periode, hvor de skulle håndtere to valutaer. I nogle af de nuværende eurolande var det ved lov forbudt at give byttepenge i den gamle valuta i perioden med dobbelt omløb. Estland har ingen planer om at gøre det samme og henstiller kun, men uden at insistere, at der gives byttepenge i euro. Med det formål at sikre en glat og hurtig overgang til euroen bør de estiske myndigheders forholdsvis bløde henstilling om kun at give byttepenge i euro følges op af et klart budskab som led i informationskampagnen for at sikre, at dette princip efterleves i størst muligt omfang. Der bør føres kontrol med dets håndhævelse, især i områder uden bankfilialer, hvor de detailhandlende ofte fungerer som "vekselkontorer". Det er i de detailhandlendes egen interesse at være ordentligt forsynet med eurokøntanter før € dag og dermed bidrage til, at kroonen hurtigt kommer ud af omløb.

De estiske myndigheder benytter i meget vid udstrækning informationsteknologi til deres interaktion med borgerne (f.eks. afleverer 70-80 % af borgerne deres selvangivelser i elektronisk form). I opløbet til euroen består en af de største udfordringer i at gøre it-systemerne eurokompatible. Alle ministerier har identificeret de ændringer, der er nødvendige på deres respektive kompetenceområder. De fleste offentlige institutioners it-systemer bør tilpasses til euroen senest den 1. juli 2010, dvs. seks måneder før €dag. De tre institutioner med de mest komplekse it-systemer (dvs. skatte- og toldstyrelsen, socialforsikringsstyrelsen og indenrigsministeriets it-center) bør gøre deres systemer eurokompatible senest den 1. november 2010. De fremskridt, som de forskellige offentlige institutioner gør med deres forberedelser, evalueres regelmæssigt på de månedlige møder i den undergruppe under det nationale ekspertudvalg, der er ansvarlig for, at de offentlige institutioner er teknisk parate.

Den generelle koordinering af forberedelserne til overgangen bør styrkes. Det er vigtigt at sikre, at alle sektorer er ordentligt forberedte, og at der skabes synergier mellem de forskellige aktørers forberedelser. Overgangskoordinatorerne bør være disponible døgnet rundt i tiden omkring €dag med henblik på at løse eventuelle problemer. Myndighedernes henstilling om, at der kun bør gives byttepenge i euro i den periode, hvor der er to valutaer i omløb, bør skærpes, og dens overholdelse bør kontrolleres, især i områder uden bankfilialer.

¹ Kommissionens henstilling 2008/78/EF af 10. januar 2008 om foranstaltninger til at lette fremtidige overgange til euroen. EUT L 23 af 26. januar 2008, s. 30.

2.2. Finans- og banksektorens forberedelser

Estland har valgt et "Big Bang"-overgangsscenario og at have to valutaer i omløb i to uger².

Esterne er avancerede brugere af elektroniske betalingsmidler (ca. 95 % af alle voksne har bankkonti, og næsten 30 % af alle betalinger inden for detailhandelen er elektroniske betalinger), og det burde gøre overgangen til eurokøntanter en del nemmere og mindske byrden på finansieringsinstitutterne i overgangsperioden.

Eftersom Estland ikke har sin egen møntudsteder, blev der afholdt et udbud med henblik på levering af euromønter. Udbuddet resulterede i, at de estiske euromønter vil blive fremstillet af Finlands Mønt. Motivet på den nationale side af de estiske euromønter blev udvalgt efter en offentlig konkurrence. Vindermotivet, der viser et kort over Estland, vil blive benyttet til alle euromønter. Eurosedlerne vil blive lånt fra Eurosystemets lager. Med henblik på overgangen bestilte den estiske centralbank 42 millioner eurosedler og 194 millioner euromønter med forskellige værdier.

På grund af de store forskelle mellem møntværdierne i henholdsvis kroon og euro vil esterne skulle vænne sig til oftere at betale med mønter end tidligere. Pengesedler og mønter tegner sig for henholdsvis over 98 % og mindre end 2 % af alle de køntanter i kroon, der er i omløb. Den laveste seddelværdi er 1 kroon (ca. 6 eurocent), og de laveste møntværdier giver meget lille købekraft og benyttes derfor sjældent af esterne. I opløbet til overgangen er det meget vigtigt at give borgerne oplysninger om værdien og brugen af euromønter (ifølge en nylig undersøgelse gennemført af Kommissionen³ ønsker omkring 93 % af esterne at modtage oplysninger om euroens værdi i deres lokale valuta) og at dæmpe deres frygt for at komme til at bære rundt på for mange euromønter.

Forhåndsudsendelsen af euromønter og eurosedler til kreditinstitutterne bør begynde i henholdsvis september og december 2010. Kreditinstitutterne er i færd med at afslutte deres beregninger over, hvor mange køntanter de får behov for fra starten. Ifølge de første skøn bør kreditinstitutterne indledningsvis forsynes med omkring 240 mio. EUR (svarende til omkring halvdelen af værdien af kroon, der er i omløb), hvilket er forholdsvist beskedent sammenlignet med de tidligere overgange. Da der er forholdsvist stor sandsynlighed for dårligt vejr omkring €dag i Estland, bør det nøje overvejes, hvor store mængder sedler og mønter der bør forhåndsudsendes.

Forhåndsvideresendelsen af mønter til forretningsbankernes største kunder bør begynde i september 2010, mens de mindre brugere af køntanter først forsynes fra december 2010. Estland bliver det første land, der benytter ECB's nye og forenklede retningslinjer om forhåndsvideresendelse af eurosedler og -mønter⁴ baseret på erfaringerne fra tidligere overgange. Detailhandlende, der indgår en simpel forhåndsvideresendelsesaftale, modtager op til 10 000 EUR fem dage før €dag⁵.

---

² I de første tolv lande, der indførte euroen, blev den fælles valuta først indført som et elektronisk betalingsmiddel, mens eurokøntanterne først blev indført tre år senere. I Estland indføres der eurosedler og euromønter samme dag, som euroen bliver landets valuta. Big Bang-scenariet blev benyttet i alle de lande, der indførte euroen efter 2002.

³ Eurobarometer Flash nr. 296.

⁴ ECB's retningslinje (ECB/2008/4) af 19. juni 2008 om ændring af retningslinje ECB/2006/9 om visse forberedelser til overgangen til eurosedler og -mønter og om forhåndsudsendelse og forhåndsvideresendelse af eurosedler og -mønter uden for euroområdet.

⁵ Erfaringerne viste, at der var behov for en enklere procedure for især at få de mindre detailhandlende til at deltage i forhåndsvideresendelsen. Ifølge standardaftalen om forhåndsvideresendelse medfører det

De største pengetransportformer i Estland vil udvide deres transportkapacitet med over en tredjedel for at kunne klare den store ekstra arbejdsbyrde. I betragtning af den store mængde eurokontanter, der kommer til at befinde sig på vejene i dagen omkring €dag, tilrådes det at skærpe sikkerheden i hele overgangsperioden.

Borgerne får mulighed for erhverve deres første estiske euromønter ved at købe små euromøntsæt for 200 kroon fra begyndelsen af december. Det er endnu ikke blevet besluttet, hvor mange små møntsæt Eesti Pank vil udbyde til salg. Med henvisning til erfaringerne fra tidligere overgange tilrådes det at fremstille omkring et møntsæt pr. husstand. Pengetransportfirmaerne har planer om at forberede omkring 50 000 særlige møntsæt⁶ til forhåndsvideresendelse til mindre detailhandlere, der ikke agter at indgå en forhåndsvideresendelsesaftale med deres bank. Det kan komme på tale at indføre særlige ordninger for småhandlere, der befinder sig i en vanskelig økonomisk situation, og som derfor måske vil få problemer med at blive forhåndsforsynet med eurosedler og euromønter.

De estiske myndigheder har planer om at lancere en informationskampagne rettet mod befolkningen som helhed for at indsamle sammenskrabede kroon før overgangsdatoen. De forventer at kunne indsamle omkring 50 % af alle de kroonmønter og 80 % af alle de kroonsedler, der er i omløb. Forretningsbankerne agter at opstille særlige automater til kroonmønter i deres lokaler. Eesti Pank og pengetransportfirmaerne vil tilpasse deres lager-, optællings- og pakkekapacitet til de exceptionelt store mængder kontanter, der vil skulle håndteres i overgangsperioden.

Forretningsbankerne bør være parate til at veksle kontanter til omregningskursen og uden beregning af gebyrer i en periode, der løber fra en måned før til seks måneder efter €dag⁷. Derefter vil Eesti Pank veksle ubegrænsede beløb i kroon til euro i et ubegrænset tidsrum. Det bør være muligt at trække eurosedler i stort set alle 921 pengeautomater i Estland i løbet af de første timer af 1. januar 2011. De ansvarlige forretningsbanker har allerede påbegyndt tilpasningen af terminalerne i forretninger, således at der øjeblikkeligt kan skiftes til euro den 1. januar. Forretningsbankernes aktuelle planer går ud på, at deres pengeautomater vil blive fodret med først og fremmest 10-eurosedler og 50-eurosedler i løbet af de første dage efter overgangen. For at gøre det nemmere for detailhandelen kun at give byttepenge i euro, og da esterne normalt hæver små sedler, bør det overvejes midlertidigt at undgå brug af 50-eurosedler i bankautomater. Bankerne bør også undlade at sætte store sedler i omløb i ugerne op til og lige efter overgangen.

Det estiske bankmarked (der domineres af tre forretningsbanker) tæller lidt under 190 bankfilialer. Bankerne overvejer at udvide deres åbningstider i overgangsperioden og at holde ekstraordinært åbent den 1. og 2. januar. De har også planer om at forstærke bemanningen ved skranke med back office-personale. Filialernes lagerkapacitet til opbevaring af ekstraordinært store beløb i kontanter i overgangsperioden er i færd med at blive undersøgt, og de ansatte i bankerne oplæres i eurosedlernes og euromønternes sikkerhedsdetaljer. Tilpasningen af bankernes it-systemer er gået i gang. De sidste tests bør finde sted i oktober-november 2010.

Finans- og banksektorens forberedelser til overgangen til euroen er godt i gang. For at

---

strenge straffe, hvis de forhåndsvideresendte eurosedler og euromønter sættes i omløb før €dag, og den stiller bl.a. krav om skærpet sikkerhed hos virksomhederne. Den egner sig derfor bedst til større virksomheder, der har behov for store mængder eurokontanter.

⁶ Disse møntsæt vil have en værdi af omkring 200 EUR.

⁷ Til tolv måneder efter €dag i et begrænset antal filialer.

lette overgangen bør udsendelsen af eurokontanter til bankerne spredes over et tilstrækkeligt stort tidsrum. For at sikre, at de detailhandlende ikke løber tør for byttepenge, fordi kunderne betaler med store pengesedler, bør bankerne så vidt muligt undgå at lægge 50-eurosedler i deres pengeautomater. Bankerne bør overveje at åbne særlige skranker for de erhvervsdrivende i overgangsperioden.

2.3. Forhindring af urimelig forretningspraksis og af, at borgerne får en forkert opfattelse af prisudviklingen

I henhold til den sidste Eurobarometerundersøgelse er esterne nogle af de EU-borgere uden for eurozonen, der er mest skeptiske med hensyn til de konsekvenser, som overgangen til euroen kan få for priserne (se Eurobarometer Flash 296, del 3). Det bliver derfor en stor udfordring for de estiske myndigheder at forsikre forbrugerne, og de må tage alle nødvendige skridt til at forhindre urimelige former for praksis i overgangsperioden.

Regeringen har besluttet, at perioden med prisangivelser i både kroon og euro skal starte den 1. juli 2010 og vare indtil seks måneder efter €-dag. Da det først er efter vedtagelsen af Rådets afgørelse om ophævelse af Estlands undtagelse, at omregningskursen fastlåses uigenkaldeligt, vil det være mere hensigtsmæssigt først at indlede perioden med dobbelt prisangivelse, når omregningskursen foreligger.

I april 2010 forøgede det estiske forbrugerbeskyttelsesnævn (en offentlig myndighed) antallet af varer og tjenesteydelser i sin månedlige referencekurv fra 96 til 126 for at få et komplet overblik over prisudviklingen. I overgangsperioden har nævnet planer om at kontrollere priserne i omkring 800 forretninger. Nævnets inspektører vil også kontrollere, om overgangsreglerne (f.eks. afrundingsreglerne og reglerne om dobbelt prisangivelse) anvendes korrekt. Kontrolresultaterne vil blive indsamlet ved hjælp af et særligt edb-program og offentliggjort i pressemeddelelser og på det nationale euro-websted.

Det estiske handelskammer er i færd med at udforme en aftale om fair prissætning inspireret af de frivillige initiativer, der var så succesrige i forbindelse med andre landes overgang til euroen. Parterne i aftalen (f.eks. detailhandlende, finansieringsinstitutter, internetbutikker) vil forpligte sig til ikke at misbruge overgangen til euroen til egen fordel, til at overholde overgangsreglerne og yde deres kunder den fornødne bistand. De estiske myndigheder agter at lancere opfordringen til indgåelse af aftalen i slutningen af august, dvs. næsten to måneder efter indledningen af perioden med obligatoriske dobbelt prisangivelse. I forbindelse med andre landes overgang til euroen blev de fleste fejl forbundet med den dobbelte prisangivelse og mange prisforhøjelser afsløret før eller lige efter indledningen af perioden med dobbelt prisangivelse. Det bør derfor nøje overvejes, om perioden med dobbelt prisangivelse ikke bør indledes på et tidligere tidspunkt.

En aftalepart, der bryder reglerne i aftalen om fair prissætning, kan idømmes en bøde på op til 50 000 EEK (ca. 3 200 EUR). Forbrugerbeskyttelsesnævnet vil benytte alle sine 40 inspektører og mindst lige så mange frivillige til at kontrollere, at aftalen overholdes. I tilfælde af en klar overtrædelse af reglerne kan der pålægges en bøde inden for 48 timer. I mere komplicerede sager kan proceduren vare op til en måned. For at forhindre, at borgerne får en forkert opfattelse af prisudviklingen, er det nødvendigt at skride hurtigt ind over for de uregelmæssigheder, der afsløres. Hvis inspektørerne opdager mistænkelige prisstigninger, eller forbrugerbeskyttelsesnævnet modtager oplysninger fra forbrugerne om sådanne via det særlige telefonnummer, gennemføres der en grundig efterforskning, og resultaterne

offentliggøres. Hvis det viser sig, at prisstigningen er ubegrundet, mister den pågældende aftalepart retten til at benytte prisinitiativets logo.

De foranstaltninger, der skal forhindre urimelige former for forretningspraksis og forhindre, at borgerne får en forkert opfattelse af prisudviklingen, bør styrkes. De foranstaltninger, der træffes mod aftaleparten, der tilsidesætter deres forpligtelser i henhold til aftalen om fair prissætning, bør træffes så hurtigt som muligt. De bør straks miste retten til at påberåbe sig denne aftale (dvs. benytte logoet).

2.4. Forberedelserne i landområderne og i virksomhederne

Estland har en meget lav befolkningstæthed sammenlignet med EU-gennemsnittet⁸. Landet består af 226 kommuner, hvoraf 33 er bykommuner, og 193 er landkommuner. Over to tredjedele af kommunerne har et indbyggertal på under 3 000. En af de største udfordringer i forbindelse med denne overgang vil derfor bestå i at sikre, at den kommer til forløbe glat i tyndt befolkede landområder med begrænsede infrastrukturer.

Internettet er meget udbredt, og derfor gennemføres mange bankforretninger ad elektronisk vej (f.eks. udbetales alle pensionsbeløb ved bankoverførsler), og det gør udsendelsen af information og overgangen til eurokontanter en del nemmere. Der må imidlertid alle steder installeres faciliteter til omveksling af kroon til euro og til indsamling af gamle sedler og mønter.

Over en tredjedel af forretningsbankernes filialer er beliggende i hovedstaden. I overgangsperioden bør posthusene, der i dag udbyder et begrænset antal posttjenester i samarbejde med en af forretningsbankerne, derfor også være i stand til at omveksle kontanter i de kommuner, hvor der ikke findes en rigtig bankfilial. Posthusenes tilbud om omveksling af kontanter bør planlægges nøje (forhåndsudsendelse og forhåndsvideresendelse af eurosedler og euromønter, åbningstider, ekstra personale, sikkerhed). De ansatte hos Eesti Post, især dem, der er i direkte kontakt med kunderne, bør oplæres ordentligt i håndteringen af to valutaer samtidig og i, hvordan borgerne skal informeres. Forretningsbankerne bør også overveje at benytte mobile vekselkontorer som supplement til de eksisterende mobile pengeautomater.

Foruden medierne og internettet vil de lokale myndigheder ofte være den eneste kilde til information i isolerede områder. De skal derfor være velforberedte og oplæres grundigt. Næsten 75 % af samtlige kommuner benytter samme it-udbyder. Tilpasningen af deres software bør planlægges grundigt, således at udbyderen får tid til at betjene samtlige kunder i rette tid. Finansministeriet udsender regelmæssigt e-mails til samtlige kommuner med instrukser om de tilpasninger, der skal foretages. Eesti Pank afholder kurser om eurosedlernes og euromønternes sikkerhedsdetaljer og om forebyggelsen af falskmøntneri. By- og landkommunernes paraplyorganisationer skal aflægge rapport til finansministeriet om, hvordan forberedelserne skrider frem. For at sikre, at alle lokale myndigheder er ordentligt forberedte, bør der på struktureret vis føres regelmæssig kontrol med de fremskridt, der gøres. Det tilrådes at forsyne kommunerne med en tjekliste med de opgaver, der skal udføres, og med angivelse af, hvornår de skal være udført, og en overgangskoordinator fra hver kommune bør regelmæssigt aflægge rapport til paraplyorganisationerne om, hvordan arbejdet med disse opgaver skrider frem. Regelmæssige møder mellem de lokale overgangskoordinatorer vil give

---

⁸ I 2007-2008 havde Estland 30,9 indbyggere pr. km² sammenlignet med EU-gennemsnittet på 114. Kilde: Eurostat.

dem mulighed for at udveksle de erfaringer, de indhøster i forbindelse med forberedelserne til euroens indførelse.

De lokale afdelinger af forbrugerorganisationer, agenturer og forskellige ikke-statslige organisationer bør spille en aktiv rolle i forberedelserne, så overgangen til euroen bliver en mere lokal affære.

På grund af deres hidtidige erfaringer (nemlig udsættelsen af overgangen i 2006) stillede de fleste virksomheder deres forberedelser i bero, indtil de fik større sikkerhed for, at overgangen rent faktisk ville finde sted som planlagt. Den informationskampagne (med brochurer, seminarer mv.), som handelskammeret, de handlendes sammenslutning, Eesti Pank og bankforeningen agter at gennemføre, bør hjælpe virksomhederne med at forberede sig i god tid. Det er nødvendigt at sikre, at alle virksomheder, herunder dem, der ikke aktivt søger oplysninger, vil være ordentligt forberedte.

De lokale myndigheders forberedelser til overgangen til euroen må styres og regelmæssigt kontrolleres for at sikre, at de foretager alle de nødvendige tilpasninger.

Eesti Posts deltagelse i ombytningen af sedler og mønter er meget vigtig og bør derfor forberedes grundigt. Forretningsbankerne bør overveje at benytte mere mobile faciliteter til indsamling af kroon og til distribuering af eurokontanter.

Virksomhedernes forberedelser bør starte med fuld fart med bistand fra de ansvarlige myndigheder, der også bør føre kontrol med disse forberedelser. Der bør rettes særlig opmærksomhed mod små og mellemstore virksomheder.

2.5. Kommunikation om euroen

Den 15. marts 2010 godkendte det nationale udvalg for overgangen til euroen den ajourførte "kommunikationsstrategi med henblik på indførelse af euroen i Estland". Den indeholder en oversigt over euro-kampagnens tilrettelæggelse, mål, målgrupper, budskaber og kanaler samt en redegørelse for euroens praktiske indførelse i Estland. Hovedmålsætningen består i at sikre, at mindst 90 % af alle borgere i Estland er velinformerede om de praktiske aspekter af overgangen til euroen. Kommunikationsplanerne er velstrukturerede og afbalancerede og gennemføres i tidsrummet fra marts 2010 til januar 2011. Kommissionen vil som led i en partnerskabsaftale yde støtte til gennemførelsen af kommunikationsplanerne, både i form af konkrete ydelser og via en aftale om tilskud på op til 50 % af de tilskudsberettigede udgifter såsom lønninger til kommunikationsekspertter, kampagnen i massemediernes, opinionsundersøgelser, seminarer og kurser samt informationsmateriale til samtlige husstande.

Skønt Kommissionen har henstillet til de estiske myndigheder at fremskynde gennemførelsen af kommunikationsplanerne, vil de mere storstilede kommunikationsaktiviteter først gå i gang efter vedtagelsen af Rådets afgørelse den 13. juli.

Det er af afgørende betydning at udsende rettidige oplysninger om overgangen til euroen, om køreplanen herfor, om de foranstaltninger, der skal fjerne frygten for prisstigninger og urimelige forretningspraksis fra de detailhandlendes side i overgangsperioden, og om de foranstaltninger, der vil blive truffet for at hjælpe virksomhederne med deres forberedelser. Hidtil har de estiske myndigheder koncentreret sig om at nå ud til informationsformidlere via målrettede præsentationer og om forholdet til pressen. Virkningerne af disse foranstaltninger

kendes ikke. Der foregår en mere passiv informationsformidling via det nationale euro-websted.

Kommissionen henstiller til de estiske myndigheder at fremskynde gennemførelsen af kommunikationsplanerne i forbindelse med indførelsen af euroen for i god tid at nå ud til alle borgere i Estland med de nødvendige oplysninger. Dette vil øge opmærksomheden omkring og opbakningen til overgangen til den fælles europæiske valuta.

3. DEN OFFENTLIGE OPINION I DE NYE MEDLEMSSTATER

Siden 2004 har Europa-Kommissionen bestilt flere Eurobarometer-undersøgelser i de lande, der blev optaget i EU i 2004 og 2007, men som endnu ikke har indført euroen, for at finde ud, hvad borgerne mener om og kender til indførelsen af euroen. "NMS-8"⁹-undersøgelsen fra foråret 2010 (Eurobarometer Flash 296) er den tiende af slagsen. Feltarbejdet i forbindelse med undersøgelsen fandt sted mellem den 17. og den 21. maj 2010.

Med henblik på denne rapport blev resultaterne af den sidste Eurobarometer-undersøgelse først og fremmest sammenlignet med resultaterne af den foregående undersøgelse i de nye medlemsstater (Eurobarometer Flash 280, september 2009). Det skal bemærkes, at **trods det vanskelige økonomiske klima viste den seneste undersøgelse, at i forhold til 2009 var tilslutningen til euroen kun blevet svækket en anelse hos borgerne i de otte nye medlemsstater**. Faktisk ligger støtten til euroen fortsat over niveauet i de to første bølger af disse undersøgelser i 2004 og 2005.

3.1. Støtte til euroen

Mellem september 2009 og maj 2010 faldt støtten blandt borgerne i de otte nye medlemsstater til euroens indførelse i deres lande kun en anelse. Et relativt flertal af respondenterne forventede, at euroens indførelse ville få positive følger for *deres land* (49 %, -3 procentpoint) og for *dem selv* (48 %, uændret); henholdsvis 37 % (+2 procentpoint) og 39 % (+1 procentpoint) af respondenterne forventede negative følger. Omkring halvdelen (51 %) af de interviewede mente, at euroen havde en positiv indflydelse i de aktuelle eurolande.

Lidt under halvdelen (48 %, -1 procentpoint) af samtlige respondenter sagde, at *de var tilfredse med, at euroen ville træde i stedet for deres nationale valuta*, mens 41 % (+3 procentpoint) var *utilfredse* med den situation. Mens rumænerne (55 %, -4 procentpoint), ungarerne (54 %, uændret) og bulgarerne (51 %, +2 procentpoint) var dem, der med størst sandsynlighed ville sige, at de *glædede sig over overgangen til euroen*, var det de **estiske** (56 %, +7 procentpoint), lettiske (56 %, +6 procentpoint) og tjekkiske (58 %, +4 procentpoint) respondenter, der med størst sandsynlighed ville svare, at de personligt var *utilfredse med, at euroen kunne træde i stedet for deres nationale valuta*. Den mest markante stigning i andelen af borgere, der sagde, at de var *utilfredse med overgangen til euroen*, fandt man i Litauen (+10 procentpoint, til 47 %).

---

⁹ Disse opinionsundersøgelser vedrører altid de nye medlemsstater, der ikke deltager i eurozonen på undersøgelsestidspunktet. Den seneste undersøgelse dækkede Polen, Tjekkiet, Ungarn, Bulgarien, Rumænien, Letland, Estland og Litauen. Cypern, Malta, Slovenien og Slovakiet indgår ikke længere i undersøgelserne, da de allerede deltager i eurozonen. Der er blevet interviewet i alt over 8 000 tilfældigt udvalgte borgere.

3.2. Tidspunktet for indførelsen af euroen

Et relativt flertal af borgerne i de otte nye medlemsstater så gerne euroen indført på mellemlang sigt ("om en vis tid", 39 %, +3 procentpoint). Omkring en tredjedel (32 %, -1 procentpoint) ønskede, at det skulle ske *så sent som muligt*, mens omkring en fjerdedel (24 %, -1 procentpoint) ønskede, at overgangen skulle ske *hurtigst muligt*.

Tjekkiet og Letland havde den højeste andel af respondenter, der ønskede euroen indført *så sent som muligt* (henholdsvis 47 %, uændret, og 44 %, +1 procentpoint). I **Estland** var det stadig kun omkring en fjerdedel af respondenterne (23 %, uændret), der ønskede euroen indført *hurtigst muligt*, mens 37 % (+1 procentpoint) ønskede den indført *om en vis tid*, og 34 % (-2 procentpoint) ønskede den indført *så sent som muligt*.

3.3. Informationsniveau

Som helhed føler et flertal af borgerne i de otte nye medlemsstater sig *ikke velinformeret* om euroen (59 %, uændret), mens 40 % (uændret) føler sig *velinformeret*. **Esterne** føler sig langt bedre informeret end i september 2009 (50 % føler sig velinformeret, +6 procentpoint).

3.4. Forventninger til euroen

Som i forbindelse med tidligere overgange erklærede et overvældende flertal af borgerne i de otte nye medlemsstater sig enige i adskillige positive udsagn om euroens praktiske virkninger. Eksempelvis var 90 % (-2 procentpoint) enige i, at euroen *vil være praktisk for personer, der rejser til andre lande, der benytter euroen*. 86 % (-1 procentpoint) var enige i, at *euroen vil gøre det nemmere at handle i andre lande med den fælles valuta*.

To tredjedele af respondenterne frygtede imidlertid prisstigninger efter indførelsen af euroen (66 %, -1 procentpoint), mens næsten en fjerdedel af borgerne (23 %, uændret) mente, at euroen på lang sigt får en stabiliserende effekt på priserne. Skønt den tidligere bølge af undersøgelser syntes at antyde, at borgerne var blevet mere skeptiske, fortsatte denne tendens ikke i 2010. Sammenlignet med 2009 var den andel af borgerne, der frygtede, at indførelsen af euroen ville medføre prisstigninger, faktisk faldet i nogle få lande, nemlig i Tjekkiet (fra 75 % til 69 %; -6 procentpoint) og Ungarn (fra 66 % til 62 %; -4 procentpoint). De **estiske** og polske respondenter var fortsat særligt skeptiske med hensyn til euroens indflydelse på prisudviklingen, idet over tre fjerdedele af dem forventede prisstigninger (77 %, -1 procentpoint).